

Allah her şeyi tedbir eder.

Yazar Ali Kara

Cuma, 08 Ağustos 2008 11:44 - Son Güncelleme Cuma, 08 Ağustos 2008 14:50

Kurtubi Tefsiri

Secde suresi ayet: 5 Allah her şeyi tedbir eder.

O, herşeyi gökten yere tedbir eder. Sonra miktarı sizin sayma-nıza göre bin yıl olan bîr günde O'na yükselir.

“O, herşeyi gökten yere tedbir eder” buyruğu ile ilgili olarak İbn Abbas şöyle demiştir: Yani kaza ve kaderi indirir. Vahyi Cebrail ile indirir diye de açıklanmıştır.

Amr b. Murre'nin rivayetine göre Abdurrahman b. Sâbât şöyle demiştir: Dünya işlerini dört kişi idare eder; Cibril, Mikâil, ölüme meleği ve İsrail. Hep-sine Allah'ın salat ve selamları olsun. Cibril rüzgarlarla ve (Allah'ın) ordula-rı ile görevlidir. Mikâil ise yağmur ve su ile görevlidir. Ölüm meleği ruhları almakla görevlidir. İsrail ise bunlara emirleri indirir.

Arş'ın işlerin tedbir yeri olduğu da söylenmiştir. Nitekim Arşın altındaki yerlerde tafsilâtın yeridir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: “Sonra Arş üze-rinde istiva etmiştir. Güneşe de, ay'a da emrine boyun eğdirmiştir, Herbiri belirli bir süreye kadar akıp gider. Her işi yerli yerince düzenler. Âyetleri uzun uzadıya açıklar.” (er-Rad, 13/2) Semavatın altındaki yerler ise tasrif (işlerin yerine getirilmesi)nin yeridir. Yüce Allah da şöyle buyurmaktadır: “Andolsun ki Biz onu onların arasında öğüt alsınlar diye evirip çevirdik.” (el-Fur-kan, 25/50)

"Sonra... ona yükselir" buyruğu ile ilgili olarak Yahya b. Sellâm söyle de-mektedir: Kastedilen kişi Cebrail'dir. O vahyi indirdikten sonra semaya çıkar. en-Nekkaş da şöyle demiştir: Kastedilen kişi işleri semadan yere doğru ted-bir eden melektir.

Bunların yeryüzünde bulunanlara dair haberler olduğu da söylenmiştir. Bu haberler onları taşıyan meleklerle birlikte O'na yükselirler. Bu açıklama-yı da İbn Şecere yapmıştır.

"Miktarı sizin saymanıza göre bin yıl olan bir günde" buyruğuna gelin-ce, denildiğine göre "sonra... ona yükselir" yani bu emir ve tedbir dünya-nın sona erişinden sonra ona; "miktarı sizin saymanıza göre bin yıl olan bir günde" yükselir ki, bu gün Kıyamet günüdür.

Az önce geçen bu görüşlere göre "yükselir" lafzındaki zamir daha önce kendisinden sözedilmemiş olmakla birlikte melek hakkındadır. Çünkü ma-nadan o zaten anlaşılmaktadır. Diğer taraftan yüce Allah'ın: "isteyen biri... istedi" diye başlayan sûrede yer alan: "melekler de, ruh da oraya miktarı el-libinyıl olan bir günde yükselir" (el-Mearic, 70/4) buyruğunda açıkça on-dan sözedilmiş bulunmaktadır.

"Ona" buyruğundaki zamir, "sema" müzekker kabul edenlere göre gö-ge yahut meleğin döndüğü yere ya da yüce Allah'ın ism-i celâline aittir. Mak-sat, yüce Allah'ın onun için tesbit ettiği yerdir. Emirler yüce Allah'a döndü-ğü takdirde semaya dönmüş demektir. Yani Sidre-i Münteha'ya ulaşır. Çün-kü yerden gö-ge yükselenler oraya kadar yükselir, yere indirilenler de ora-dan iner. Bu anlamdaki ifadeler Müslim'in Sahih'inde sabit olmuştur.